

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
1 березня '19

Наприкінці лютого 2014 року, грубо порушуючи міжнародне право, Росія розпочала окупацію Криму. Неготовність України та міжнародної спільноти рішуче відреагувати на цей зухвалий акт агресії дозволила злочинному кремлівському режиму продовжити агресію на Донбасі та захопити його частину. Наслідками такої політики є близько 13 тисяч убитих, 30 тисяч поранених, 1,5 мільйона переселенців, масоване руйнування Донбасу, узурпація української власності на окупованій території, масштабні порушення окупаційною владою прав людини та міжнародного гуманітарного права, політичні переслідування та залякування українських громадян тощо. 25 листопада минулого року Росія вчергове здійснила відкритий акт агресії проти України, атакувавши українські кораблі у Керченській протоці та нейтральних водах Чорного моря. Тільки завдяки героїчним зусиллям українських воєнків, наростаючій політичній і практичній підтримці міжнародних партнерів Україні вдається стримувати агресора, але скільки ще це триватиме, певно сказати ніхто не може.

І знову козак!

П'ятий синок народився днями у Сергія й Юлії Охріменків, жителів Олексіївки. Привітала щасливе подружжя й адміністрація ПАТ «Кіровоградське рудоуправління», де Сергій Охріменко працює машиністом насосного устаткування. Роботодавець не обмежився теплими словами – Сергій Охріменко отримав від нього п'ять тисяч гривень.

Знайомі Охріменків стверджують, що чули, ніби глава цього сімейства з приводу народження п'ятого сина заявив: не зупиниться на досягнутому, бо дуже хочеться мати ще й донечку. Громада підтримує Сергія в цих намірах, бажає йому і всій його родині доброго здоров'я, щастя, благополуччя.

Ветеранів занесуть у єдиний реєстр

Голова Верховної Ради Андрій Парубій підписав закон, яким передбачено створення Єдиного державного реєстру ветеранів війни, та направив його на підпис Президенту України Петру Порошенку.

У пояснювальній записці до законопроекту необхідність у цьому реєстрі сформульовано так: це потрібно для забезпечення державних гарантій та пільг, які належать ветеранам війни,

особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалим учасникам Революції Гідності, членам сімей таких осіб.

Відповідальним за цей реєстр визначено Міністерство у справах ветеранів України. Законом також передбачено, що державні органи та органи місцевого самоврядування безоплатно надають інформацію, необхідну для формування реєстру.

Уболівальники не згодні

Одна з найстаріших футбольних команд нашої країни кропивницька «Зірка» має продовжити своє існування. З такою метою 26 лютого в обласному центрі пройшов марш уболівальників команди.

Як відомо, президент однойменного футбольного

клубу Максим Березкін оголосив про зняття «Зірки» із всеукраїнських змагань та неучасті її у весняній частині чемпіонату серед команд першої ліги. Пов'язано це з фінансовими труднощами клубу.

Без вихідних

З 1 березня всі відділення «Нової пошти» в обласних і районних центрах, а також кур'єри компанії будуть працювати без вихідних – 7 днів на тиждень. Про це йдеться в офіційному прес-релізі компанії. «Ми змінили графік роботи, тому що це зручно для клієнтів. Бізнес-клієнти можуть збільшити продажі за

рахунок додаткових днів роботи, а одержувачам не потрібно після роботи чекати в чергах – можна приходити в зручний час в суботу або неділю і отримувати свої посилки швидше», – заявив генеральний директор компанії Олександр Бульба. У неділю відділення «Нової пошти» працюватимуть з 11:00 до 16:00.

Інші тут не затримуються

Коли в кар'єрі не виходить з ладу техніка, один із тих, хто цьому радіє, – зварювальник Андрій Янковський. І не тому, що має час для перелочинку. Його – та й усіх працівників ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» – зарібок залежить від обсягу виконаних у кар'єрі робіт: чим він більший, тим більшою є його заробітна плата.

А роботи він не цурається. За будь-якої погоди – падає сніг чи ллє дощ – він робить усе від нього залежне, щоб екскаватор чи самоскид якнайшвидше знову запрацював.

– Нинішня погода – саме для мене, – каже Андрій. – Набагато гірше влітку: у кар'єрі температура сягає п'ятдесяти градусів вище нуля, а на тобі – роба, шолом, окуляри, рукавиці, бо інакше не можна, цього вимагає техніка безпеки.

Техніка безпеки в його роботі – чинник чи не найголовніший, від її дотримання залежить не тільки здоров'я зварювальника, а й життя, адже має справу з електрикою. Зізнається: коли, трапляється, забуває про окуляри чи ще щось там, Ігор Аркадійович Львов, заступник начальника кар'єру, обов'язково нагадає, а це вже гірше – може й премію зрізати.

У кар'єрі Андрій трудиться вже чотирнадцять років. Мріє з часом сісти за кермо самоскида. Для цього навіть екзамен здав, щоб відкрити необхідну категорію. Розуміє, що начальство не відпустить його без достойної заміни, але сподівається, що знайти її вдасться.

– Серед стажерів трапляються толкові хлопці, тож, гадаю, це не стане перепорою, – каже. – До того ж сьогоднішні технології вже не ті, що були раніше. Під-

приємство придбало напівавто-матичний апарат, яким можна виконати будь-яке завдання.

Його зміна припадає на день, але коли виникає потреба, то працює й уночі. Ставиться до цього з розумінням. І не тільки він – так ставляться до роботи всі. За його словами, ті, хто щось вигадує, «хімічить», надовго тут не затримуються. Бо, знову ж таки, техніка не повинна простояти.

Валерій М'ЯТОВИЧ

Вибори – 2019

СБУ закликає до пильності

Служба безпеки України закликає мешканців та гостей Кіровоградщини бути уважними та обережними перед проведенням майбутніх виборів президента України. У зверненні зазначається: «Для недопущення спроб дестабілізації громадського порядку та протидії розвідувально-підривній діяльності з боку ворожих спецслужб просимо громадян інформувати правоохоронців у випадках наявності інформації про підготовку до скоєння терористичних актів, по-

сягання на життя державного чи громадського діяча; про факти посягань на суб'єктів виборчого процесу, виборчі штаби, окружні чи дільничні виборчі комісії; про злочини проти виборчих прав і свобод громадянина, передбачених статтями 157-160 Кримінального кодексу України». У разі надходження такої інформації відомство просить громадян звертатися за телефоном «гарячої лінії» Управління СБУ в Кіровоградській області (0522) 36-13-06, 067-567-58-44 або ско-

риститися електронною скринькою usbv_kvg@ssu.gov.ua. Уся отримана інформація буде ретельно перевірена. Конфідентційність гарантується.

Погода

Потепління не за горами

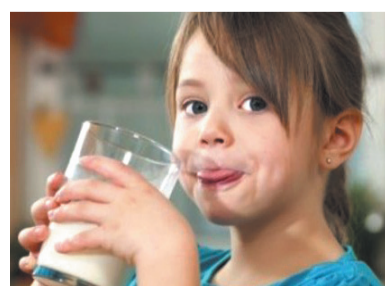
Уже з понеділка, 4 березня, в Україну повернеться потепління. Про це в Facebook повідомила синоптик Наталка Діденко. «У найближчий понеділок, 4 березня, південно-західний вітер принесе в Україну потепління. Поступово температура повітря буде йти вгору і навіть перескочить 10 градусів. Але це буде з понеділка. А поки що особливих змін в погоді в найближчі дні не буде», – впевнена вона.

Де купити якісне молоко?

Хто не знає, що коров'яче молоко і виготовлені з нього кисломолочні продукти, тверді сири містять низку цінних для людини поживних речовин? Наукою доведено, що вони є основними джерелами кальцію і фосфору – мінералів, необхідних для здоров'я кісток і зубів. Ці ж мінерали беруть участь в побудові клітин головного мозку, сприяють нормальній роботі нервової системи. Але виникає запитання: де ж можна купити справжнє коров'яче молоко?

Про магазини навіть говорити не варто. За значного зменшен-

ня протягом останніх десятиліть поголів'я (у 80-і роки минулого століття тільки в колгоспах нашої області утримувалося до 300 тисяч корів, сьогодні ж – у шість разів менше) поліці від

молочної продукції вгинаються. Покупцеві пропонується широкий асортимент молока, кефірів, йогуртів, сирів, проте вони часто тільки зовні нагадують продукт, зазначений на етикетці. Інколи нас повідомляють, що продукт молоковісний, але надруковано це таким дрібним шрифтом, що не кожен і добачить. Більше того, не всі ще й розуміють, що означає «молоковісний», адже звикли довіряти: якщо продається в магазині – значить якісне. Тобто, купуючи молочну продукцію, треба бути дуже уважним.

Закінчення на стор. 3

«Ми трудилися з ентузіазмом!»

3 історії катеринівських каолінових копалень

Продовження. Початок у номерах 51 (67), 52 (68), 2 (70), 4 (72) – 7 (75).

Проголошення незалежності, надскладні дев'яності

24 серпня 1991 року, одразу після невдалого заколоту в Москві реакційних сил (ДКНС), Верховна Рада Української СРСР ухвалила Акт про проголошення незалежності України – політико-правовий документ про створення самостійної держави України. 1992 року Україна виходить з так званої рубльової зони, запровадивши купони багаторазового використання. Обірвалися економічні зв'язки між багатьма підприємствами вже колишнього СРСР. Дорожчали енергоносії. Українські підприємства, споживачі російських енергоносіїв, почали підвищувати ціни на свою продукцію. Інфляція перетворилася на гіперінфляцію. За 1992 рік купоно-карбованець знецінився більш ніж у 20 разів, за 1993-й – більш ніж у 100. Виник примітивний обмін товарами – бартер, в результаті чого економіка стрімко «тінізувалася». Виникла криза неплатежів між підприємствами.

У таких умовах знизився попит на вогнетривку глину. Кіровоградське рудоуправління змушене було зменшити обсяги видобутку каоліну до мізерних обсягів (46 тисяч тонн на рік). Споживачів продукції воно шукало уже самостійно (в радянські часи тут про це навіть не думали). І все ж підприємство вистояло. Воно не тільки забезпечувало працівників зарплатою, а й дбало про розвиток виробництва.

У тих же дев'яностих роках відбулася корпоративізація, акціонування Кіровоградського рудоуправління. Так сталося з усіма підприємствами об'єднання «Укрвогнетрив». 1996 року Володимира Кухту обрали генеральним директором ВАТ.

Із середини 1990-х ВАТ «Кіровоградське рудоуправління» постачає каоліни не тільки металургійним підприємствам, а й виробникам кераміки. Частка бартеру у розрахунках з контрагентами зменшується.

15 вересня 1995 року районна газета «Зоря» опублікувала статтю «На видобутку вогне-

привидляються до вітчизняних КрАЗів.

Водночас адміністрація ВАТ приділяє велику увагу соціальній сфері. Підприємство, придбавши хлібопекарське обладнання, виготовляє хліб і продає його за півціни працівникам та ветеранам; закуповує корми для худоби та паливо і реалізує їх де-

тривких», в якій ідеться про роботу ВАТ «Кіровоградське рудоуправління», очолюваного Володимиром Кухтою. «Люди у нас золоті», – так охарактеризував кореспонденту газети співробітників керівник підприємства. І розповів, як працівники кар'єру, аби не допустити невиконання місячного завдання (така загроза якось виникла внаслідок несприятливих погодних умов), затрималися на роботі на чотири години. Серед найстаранніших називаються Павло Булгак, Володимир Ткаченко, Іван Михайленко, Леонід Ільшешенко. Повідомляється про високі заробітки на підприємстві, про пільги працівникам, які мають дітей віком до 12 років. Також висловлюється ось яка думка: в адміністрації ВАТ хочуть відмовитися від БелАЗів (надто дорогі вже запчастини до них) та

шевше справжньої ціни, різницю покриває з власних прибутків; утримує житловий комплекс робітничого селища.

Ділиться враженнями колишня директор Катеринівської школи Т. Громова:

– У дев'яностих роках ми, пенсіонери, пропали б, якби не Кухта! Нам пенсії не платили по півроку, не було за що купити хліба.

У ті ж 1990-і роки жителів Катеринівки Борису Печеранському випало обіймати пост голови Обознівської сільської ради. Спершу його обрали депутатом цієї ради (у березні 1990-го). До речі, це були перші демократичні вибори в нашій державі (тоді вона ще називалася УРСР) – у бюлетенях уже значилося по кілька претендентів на один мандат. А висунуло Бориса Тимофійовича кандидатом у депутати

Кіровоградське рудоуправління, де він працював начальником відділу кадрів.

– Невдовзі після виборів до ради депутати обрали мене головою сільради, – згадує Печеранський. – Звичайно ж, голові ради треба було співпрацювати з місцевими підприємствами. Іншому на цій посаді довелося б налагоджувати контакти з рудоуправлінням, а в мене вони вже були.

За словами Печеранського, із сільського бюджету в часи його головування оплачувалися комунальні послуги, спожиті двома місцевими школами і дитсадками. Сільрада справно платила за цими рахунками – бо рудоуправління і тоді сплачувало чималі податки. Виручало воно громаду повсякчас. Наприклад, коли треба було дорогу полатити чи очистити від снігу.

– Якби не рудник, нам довелося б дуже скрутно, – переконаний Борис Тимофійович. – Завдяки йому і тодішню гіперінфляцію наша сільрада відчувала не так гостро, як інші. Якось на інвалютному рахунку нашої сільради навіть накопичилися п'ять тисяч доларів. Наша й Аджамська сільради були фінансово найпотужнішими в районі.

Повідомив Борис Печеранський і про ось які найсуттєвіші поліпшення, зроблені в Обознівці та Катеринівці в часи його головування: заасфальтовано дорогу між селами, побудовано пішохідний місток через ставок між ними, огорожено кладовища. Пишається экс-голова і тим, що в той же період рада виділила багатьом людям землю для житлового будівництва.

У цей же період у Катеринівці розвивається художня самодіяльність. Зокрема, 1992 року на основі вокальної жіночої групи утворився фольклорний ансамбль «Червона калина», який проіснував до 2007 року.

Далі буде.
Віктор КРУПСЬКИЙ

Варто знати

До уваги споживачів електроенергії

З метою здійснення коректних розрахунків за електроенергію ПрАТ «Кіровоградобленерго» настійливо рекомендує споживачам записувати показники своїх лічильників 1 числа щомісяця та передавати їх енергокомпанії протягом 5 наступних днів. Це можна зробити так: скористатися інформаційно-платіжною системою на сайті ПрАТ «Кіровоградобленерго» (функція «Надати показники»); передати показники на електронну пошту call-center@krogoe.com.ua чи за телефоном кол-центру: 0-800-501-148 (безкоштовно), 15-70 та 35-68-51 (м. Кропивницький), 067-521-15-70, 050-488-80-63. Можна скористатися функцією «Отримання рахунку електронною поштою». Для цього слід надіслати на адресу kpsc@kr.energy.gov.ua повідомлення з поміткою «Доставка рахунків електронною поштою», в якому вказати: свою електронну адресу, повну поштову адресу будинку чи квартири, на які бажаєте отримувати рахунки, свої прізвище, ім'я та по батькові, номер особового рахунку, контактний номер телефону.

Споживачам, яким призначено субсидії, вчасне передавання показників є запорукою правильного розрахунку повернення коштів невикористаних субсидій. Задля уникнення непорозуміння споживачі-субсидіанти мають обов'язково передати енергокомпанії показники лічильників за 1 травня 2019 року.

Як уже повідомлялося, з 1 січня 2019 року ПрАТ «Кіровоградобленерго» надає послугу лише з розподілу електроенергії. Послугу з постачання електроенергії побутовим споживачам надає ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія». Отже, з 1 січня 2019 року оплата за електроенергію здійснюється за платіжними документами ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія». Заборгованість, яка утворилася до 1 січня 2019 року, сплачується на рахунки ПрАТ «Кіровоградобленерго» за реквізитами, вказаними в платіжних документах цієї компанії.

Реквізити ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія» опубліковані на сайті <http://kresc.com.ua> у розділі «Побутовим споживачам» (вкладка «Реквізити для оплати послуг»).

Про зміну одержувача коштів було заздалегідь повідомлено усі установи області, які приймають плату за комунальні послуги. Втім, щоб уникнути непорозуміння, енергетики радять про всяк випадок нагадати про це касиру.

Оплату можна здійснювати на сайті ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія» (червоне віконечко «Оплата» на головній сторінці сайту).

Особовий рахунок споживача не змінено!

З ювілеєм, Галино Миколаївно!

25 лютого відзначила 60-ліття жителька Олексіївки Галина Миколаївна Феліпова.

Народилася Галина Миколаївна в селі Володимирівці у сім'ї Єфросинії Іванівни та Миколи Йосиповича Яковенків. Мама працювала вчителем. Її доньку виховувала відповідально, чесною та доброзичливою. Але не довго тишилася мама донечкою. Через чотири роки Єфросинія Іванівна померла від хвороби. Галинка залишилася на вихованні у бабусі. І щоліта їздила до батька (вітчима) в село у Смілянському районі Черкаської області. У 2007 році помер і тато. Галинка росла ро-

зумною і допитливою. 1965 року пішла до Володимирівської середньої школи, в 1973-му закінчила вісім класів та вступила до Кіровоградського медичного училища, яке закінчила 1976 року, здобувши спеціальність медичної сестри загального профілю. Влаштувалася на роботу в отоларингологічному відділенні Кіровоградської ЦРЛ. У цій лікарні Галина Миколаївна пропрацювала три роки. З 1979 року дотепер, тобто упродовж 40 років, трудиться у рідній Олексіївці. Спочатку Галина Миколаївна працювала завідувачою дитсадком, потім – медсестрою на птахофабриці колгоспу ім. Горького, нині вона – спеціаліст відділу кадрів та медична сестра ПрАТ «Олексіївське». Відповідальну, вимогливу до себе й інших, ініціативну і принципову, доброзичливу і наполегливу, її поважають односельці, колеги по роботі, любить і цінує родина, шанує керівництво.

А скільки в ній вогнику та ентузіазму! Завжди заклопота-

на громадськими дорученнями. Спочатку очолювала комсомольську організацію колгоспу, 25 років була головою профорганізації, потім очолила первинну організацію ветеранів в Олексіївці та Осиковатому. За добросовісну працю і старанність нагороджена грамотами райдержадміністрації, грамотами та преміями господарства, в якому працює. Завдяки турботам Галини Миколаївни як голови профспілки багато людей села відпочило на узбережжі Чорного моря, їздило на лікування в санаторії та на відпочинок за кордон. Галина Миколаївна ніколи не проходить повз біди інших, перша приходить на допомогу. Як медпрацівник врятувала багатьом людям життя, навіть по дорозі до лікарні приймала пологи. У цієї жінки багато друзів. Дуже цінують свою маму діти Людмила та Анатолій. Вони завжди лнуть до неї. Бо вона – як той дужий птах, що розкрив крила над ними, навчив їх мудрості, показав дорогу в життя. Як не було тяжко, але вона разом з чоловіком виховала гідних дітей, дала їм освіту. Донька Людмила – медпраців-

ник, син Анатолій – військовий. Мама пишається ними. Анатолій – учасник бойових дій на сході України. Від матері успадкував розум, цілеспрямованість, дисциплінованість. Цьому тепер Анатолій навчає і свою донечку Марійку. А ще у бабуні є онук Володимир, якого вона безмежно любить. Її молитва оберігає рідних від усіляких негараздів. Ця жінка дала їм не тільки життя, а й досі навчає всіх премудростів, вчить розуміти людей, творити добро, прощати образи і шанувати хліб і правду.

Чудова дата – 60 років! Пройдено велику частину шляху, а в серці живе молодецька завзятість, навіть юнацький запал!

Дорога Галино Миколаївно! У свій ювілей Ви постали перед нами прекрасною зрілою жінкою, навченою величезним досвідом, яким можете поділитися з молодим поколінням. Бажаємо Вам обдаровувати своїм теплом оточуючих, цвісти здоров'ям, не втрачати молодого блиску в очах і радувати нас своєю любов'ю до життя. Будьте здорові і щасливі!

Жителі Олексіївки

Періодом Великого терору заведено називати 1937 – 1938 роки в історії СРСР. Скориставшись загадковим вбивством першого секретаря Ленінградського губкому партії Кірова, Сталін націлів каральні органи на посилення боротьби з «ворогами народу». Репресії, які більшовики застосовували проти народу й раніш, у 1937 – 1938 роках досягли апогею. Масово арештовували партійних і державних діячів, інтелігентів, робітників, колгоспників. Частина їх розстріляли, частину відправили у табори. Суспільство поринуло у страх і відчай. Заохочувалися доноси, наклепи, до арештованих застосовувалися тортури. Не витримуючи фізичних мук, люди неправдиво свідчили і проти себе, і проти інших. За таких обставин було засуджено й жителя Обознівки Гната Волощенка.

Ось що з'ясував автор цих рядків, ознайомившись з матеріалами кримінальної справи стосовно Волощенка (вона зберігається в державному архіві області).

Народився Гнат Демидович 1896 року в Обознівці. На час затримання (в грудні 1937 року) працював чорноробом у кар'єрі вогнетривких глин в Катеринівці. Неписьменний, безпартійний.

Згідно з звинуваченням, яке висунув оперуповноважений Кіровського (Кропивницький тоді називався Кіровим) міськвідділу НКВС сержант держбезпеки П., Гнат Волощенко «в громадянську війну добровільно вступив в банду Махно, прийняв активне участь в боротьбі з Красной Армією, вороже настроєно к существующему строю, проводил антисоветскую агитацию среди населения с. Обозновки, имеет связь с бывшими полит-

бандитами, проживающими на территории СССР».

Протокол допиту за 7 грудня 1937 року свідчить, що Волощенко спершу заперечував це

звинувачення, а згодом (очевидно, під тиском працівника НКВС) сказав: у війську Махна таки перебував, навіть брав участь у боях під Лелеківкою і Грузьким, після поразки повернувся додому. А от у антирадянській агітації винуватим себе не визнавав.

Кілька земляків дали свідчення на користь Волощенка. «Нічого проти влади від нього не чув. Він взагалі неграмотний», – пояснив оперові НКВС Онисій Скрипниченко, який працював з Гнатом у кар'єрі. Приблизно те ж сказав Василь Ткаченко, технічний керівник кар'єра. Ще й охарактеризував Волощенка як доброго працівника.

Були й інші свідчення. Так, свідок П. повідомив: «Я работал с ним (Гнатом Волощенко. – Авт.) на кирпичном заводе в Кирово и в Екатеринбургском ка-

рьерере. Он систематически проводил антисоветскую агитацию, распространял клеветнические слухи о якобы эксплуатации в СССР рабочих, которые ничего не зарабатывают, голодают». Те ж саме сказав працівникові НКВС свідок Я., комендант дитбудинку в Кіровому. Треба зазначити, перший із цих чоловіків давав показання проти Во-

не затримання брата. Василь стверджував, що Гнат в махновському війську не служив, що його обмовили через особисту неприязнь. Василь просив допитати односельців, які б засвідчили невинуватість брата. Також підкреслював, що вони з братом – з бідняків, що Гнат – батько трьох дітей (найменшому – тринадцять років). Себе ж Василь

визнавали ці постанови незаконними та скасовували їх. Так сталося і з постановою трійки стосовно Гната Волощенка.

Прокурор Кіровоградської області Дятлов у протесті, спрямованому в облсуд, зазначив: звинувачення Волощенка ґрунтувалося на неперевірених належним чином свідченнях двох людей, один з яких, колишній ко-

Звинуватили в антирадянській агітації

лощенко, коли сам перебував у статусі обвинуваченого. Очевидно, П. сподівався, що свідчення проти Волощенка полегшать його власну долю. Бо звинувачення, висунуте П., було серйозним: йому, а також обознівцям Івану Радченку і Харитону Смиченку інкримінували участь у «банді Гулого» (так називали більшовики військо Андрія Гулого-Гуленка – уродженця Новоархангельська, генерал-хорунжого армії УНР).

Свідчення П. і Я. і лягли в основу постанови трійки НКВС по Миколаївській області за 8 грудня 1937 року (слідство тривало лише кілька днів!), якою 41-літнього Гната Волощенка засудили до десяти років ув'язнення. Повідомляти про це Гнатових родичів радянське правосуддя не стало. Тож Василь Демидович Волощенко у скарзі, яку подав у квітні 1939 року Верховному прокуророві СРСР, вів мову лише про безпідстав-

Демидович характеризував як комуніста з 1920 року, учасника громадянської війни на боці більшовиків.

Відповіді Василю Демидовичу не дали.

Аж у квітні 1958 року жителька Обознівки Горпина Волощенко отримала поштою засвідчену кіровоградським нотаріусом копію довідки про смерть чоловіка Гната. У документі вказано, що помер той 9 лютого 1943 року (тобто у 47 літ), що причина смерті – міокардит і полівітаміноз. Про місце смерті і згадки немає. Горпина Кіндратівна заходила писати звернення в державні органи з проханням переглянути справу стосовно її покійного чоловіка.

Варто зауважити, після смерті Сталіна в СРСР почали реабілітовувати жертв політичних репресій. Прокурори областей зверталися до президій обласних судів з протестами на незаконні постанови трійок, суди

мендант дитбудинку в Кіровому, як сам зізнався при повторному допиті у 1941 році, взагалі не знав Гната.

10 травня 1958 року президія обласного суду скасувала постанову трійки про засудження Гната Волощенка як незаконну.

5 квітня 1959 року Верховний суд УРСР реабілітував Гнатового земляка П., який, звинувачений у належності до війська Гулого-Гуленка, подав оперові НКВС про здійснення Волощенко «антисоветской агитации». Реабілітація П. була посмертною, оскільки його розстріляли ще 1937-го. Того ж року страчено й згадуваних вже Харитона Смиченка й Івана Радченка (теж за звинуваченням у причетності до війська Гулого-Гуленка), реабілітовано їх 1957-го. «Обвинение их основано на общих и неконкретных показаниях», – вказується у судовому документі.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Добра машина для села

Нині нікого не здивуєш гарним позашляховиком. «Тойоти» та «Рендж Ровери» – звичайне явище на українських дорогах. Але трапляються й екземпляри, які все ще затримують на собі наші погляди. Наприклад, ГАЗи-69-ті, які народ багато років тому назвав «козликами».

Автомобіль підвищеної прохідності ГАЗ-69 виготовлявся Горьковським (у 1953 – 1956 роках) та Ульяновським (у 1956 – 1973 роках) автозаводами. Його створено колективом конструкторів Горьківського автомобільного заводу. Кузов цього автомобіля скопійовано з німецького «Stoewer» та американського «Bantam». Є ГАЗ-69 і в обознівця Віктора Сапи.

– Купив його в одного чоловіка в Підгайцях років з п'ятнадцять тому, – розповів Віктор. – Автомобіль випущено 1969 року. Двигун на ньому – від двадцять першої «Волги». У мене й до цього ГАЗика був такий самий. Та машина дісталася

мені від дядька. На неї не було документів, тож я продав її по частинах. У роки мого дитинства таких автомобілів багато було. Тільки в нашому колгоспі – два. На одному возили голову. Потім з'явилися УАЗи-469, які й витіснили ГАЗи-69.

За словами Віктора Сапи, ГАЗ-69 – добра машина для села. Якщо, звісно, маєш підсобне господарство.

– Справжній всюдихід, – запевнив. – Чого тільки не возив ним! Навіть перегній. Щоправда, жере багато бензину – п'ятнадцять літрів на сто кілометрів. Бо об'єм двигуна – майже два з половиною літри.

Нині джип Сапи – на ремонті (потік тосол). Поза сумнівом, господар швидко усуне несправність, оскільки в машинах розбирається добре. Так, Віктор трудиться водієм з 1983 року (відколи з армії повернувся). Працював у колгоспі, в «Кіровоградськільгосптехніці», тепер – на руднику вогнетривких глин.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Де купити якісне молоко?

Закінчення. Початок на стор. 1

Днями українські засоби масової інформації повідомили, що в школах Миколаєва годували учнів маслом, яке назвати таким не можна. Оскільки, як засвідчила перевірка, масова частка молочних жирів у ньому становила менше одного відсотка.

Часто для імітування молочної продукції нечесні виробники використовують пальмову олію та різні «приправи», що додають смаку. Шкода від цього потрійна. По-перше, людина платить гроші за подріблений продукт як за справжній. По-друге, вона не отримує того ефекту, на який розраховує. І по-третє, пальмова олія шкодить її організму. Медики вважають пальмову олію канцерогеном, спроможним викликати рак.

Може в селах простіше придбати якісне молоко?

– Ой, ні! – емоційно відреагувала жителька Катеринівки, до якої звернувся з цим запитанням. – Де воно тут візьметься? Одна жінка тримає дві корови, то до неї люди в черзі стоять.

Далі моя співрозмовниця зізнається, що сама завела козу, бо син дуже любить молоко: хліб з медом і молоком – найкраща дітя його їжа. Вона ж ділиться з мною й телефоном власниці двох корів. Телефоную. Жінка каже, що її немає вдома, але по-

годжується відповісти на мої запитання.

Головний висновок, який напрашується з нашої розмови, – утримувати сьогодні корову дорого. Якщо зелену масу ще можна накопити на невдобах та виростити на присадибній ділянці, то зерно, комбікорм треба купувати за чималі кошти. Легше було б, каже жінка, якби держава допомагала.

Про існування програми, спрямованої на державну під-

тримку домашнього тваринництва, вона не чула. Хоча така програма минулого року діяла. Щоправда, стосувалася вона молодняка великої рогатої худоби, і, як повідомили автору у сільській раді, скористалися нею всього п'ять домогосподарств Катеринівки і Обознівки. Не виключено, що їх було б і більше, якби краще поширювалася інформація про програму. Щодо програми на нинішній рік, то про неї поки що не знають і в сільській раді.

Пам'ятаючи, що раніше можна було отримати компенсацію в розмірі до 5000 гривень за придбаний доїльний апарат, телефоную у фірму, яка їх продає і обслуговує. Директор Володимир Аракелов на запитання, чи діє така програма нині, відповів, що не діє. Але не всюди. Наприклад, у Вінницькій області передбачають відшкодування вартості доїльних апаратів з обласного бюджету.

Гаразд, скаже уважний читач, купити якісне молоко не просто, але ж де тоді беруть його для дитсадків і шкіл? Директор одного з цих закладів пояснила автору: молоко і молочні продукти їм поставляє приватний підприємець. Але від відповіді на запитання про їх якість відмовилася, з чого можна зрозуміти: проблема якості існує й тут.

Що потрібно зробити, аби жителі нашої громади мали можливість купувати якісне молоко і молочну продукцію? Очевидно, над цим питанням повинні подумати депутати сільської ради. Можна, наприклад, розробити заходи з підтримки своїх виробників. Це на перспективу, а поки що – взяти під контроль якість продукції, що поставляється в дитячі заклади. Не можна мовчати, а тим більше вдавати, що тут усе добре.

Валерій М'ЯТОВИЧ

Брати наші тваринні

Головна – Маняша

Більшості українських селян для охорони свого добра достатньо безпорядного собаки. Зазвичай естетичним характеристикам цих тварин великого значення не надається: аби гавкав пес. На цьому тлі вирізняється домогосподарство олексієвців Сергія та Людмили Шкундр, які тримають японського хіна та лабрадора – собак красивих і розумних, але непридатних для охорони.

– Хіна звать Маняшею, лабрадора – Джесею, – познайомила автора цих рядків зі своїми улюбленими Людмила Шкундра. – Є й кицька Марися. Головною серед них вважає себе Маняша. Бо Джесею і Марисю ми завели уже при ній.

Як розповіла господарка далі, її сім'я мала собак і до Маняші:

– Був переводнячок Хамер, ми його дуже любили. Як піде на гульки, три дні немає. А якось укусив Хамера кішки, і загинув наш собачка. Ми півроку – в траурі. Потім внук мені на ювілей подарував кишенькового пекінеса. Згодом у цуценяти виявили хворобу рідкісну. Лікували, але не врятували.

– Після того нам подарували оце диво, – Людмила бере на руки хіна Маняшу. – А через пів-

тора року й вона постраждала від кліща. Возили Маняшу в місто, вона два дні під крапельницею була. Півтори тисячі коштувало її лікування. Коли Маняші було півтора року, син привіз восьмимісячного лабрадора, дуже занехаюного, якого купив у якогось наркомана. Назвали

Джесею. Вимили її, вичесали, в клініку звозили, де всі необхідні щеплення зробили. Гадаючи, що великому собаці треба багато їжі, я почала посилено годувати Джесею. Через тиждень прийшов син і розсердився: «Що ти ро-

биш?» Тепер він як приїздить, то бере Джесею і – до ставка. Бо лабрадорам бігати треба багато! Ще Джесею купатися в ставку полюбляє. А бачили б ви, як її місцева дівтора обожнює! І вона дітей любить. Тепер син з дружиною – в Польщі. Як телефонують мені, першим ділом питають про Джесею, чи даю їй яйця, вітаміни.

– Маняші спершу не подобалося, що ми завели Джесею, – продовжила Людмила Шкундра.

– Потім звикла. Вони граються разом. Але коли Маняша їсть, то не підпускає до себе Джесею. Хоч і невеличка, вважає себе хазяйкою. І Маняша, і Джесею добре

уживаються з кицькою. Буває, Марися спить разом з Джесею. А як кішка привела кошенят (я їх потім пороздавала), Маняша їх гляділа.

На запитання, чи мають якісь незвичайні гастрономічні уподобання її улюбленці, Людмила Шкундра відповіла:

– Джесею полюбляє сиру картоплю, свіжу малину. Маняші подобається булочка зі сметаною. А Марися харчами не перебирає.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Ваше здоров'я

Альцгеймер відбирає пам'ять і життя

При хворобі Альцгеймера клітини мозку людини гинуть, причому на початковій стадії недуги відбуваються порушення когнітивних функцій, на більш пізніх – страждає весь організм. Альцгеймер вражає не тільки людей похилого віку, існує і рання форма захворювання.

Ранні симптоми Альцгеймера

➤ Страждає короткочасна пам'ять, довготривала знаходиться на колишньому рівні.

➤ Виникають труднощі зі сприйняттям нової інформації.

➤ Апатія, людина втрачає інтерес до своїх звичних справ або навіть до життя в цілому.

➤ Виникають проблеми з мовою.

➤ Порушується орієнтація у просторі.

➤ Стає важко згадувати деякі слова.

➤ Можлива агресивна поведінка, яка більше проявляється у чоловіків.

Клінічні симптоми Альцгеймера

Коли ознаки хвороби Альцгеймера переступили поріг ранньої стадії, на перший план виходять такі симптоми.

➤ Починають здавати свої позиції функції довготривалої пам'яті.

➤ До мінімуму знижується працездатність і активність.

➤ До апатії підключається депресія, критичне ставлення до себе, своїх дій, до життя і до оточуючих.

Лікування хвороби Альцгеймера

Захворювання Альцгеймера читання літератури різних напрямів, можна кожен день вчити один вірш, якщо подобається поезія. Переказування інформації і навіть банальне розв'язання кросвордів теж допоможе.

які знижують активність утворення відкладень, що руйнують клітини мозку і засобів, що сприяють поліпшенню якості життя пацієнтів.

Профілактичні заходи хвороби Альцгеймера

Найкраще запобігти хворобі, ніж її лікувати.

1. Здоровий спосіб життя – це основна профілактика хвороби Альцгеймера.

2. Мозок повинен працювати в різних напрямках: розумова діяльність, різнопланові хобі. Таким чином нейронні зв'язки в мозку стають стійкими, а це серйозна перешкода для виникнення захворювання.

3. Тренувати пам'ять за допомогою вивчення мов, регулярного читання літератури різних напрямів, можна кожен день вчити один вірш, якщо подобається поезія. Переказування інформації і навіть банальне розв'язання кросвордів теж допоможе.

Неважко зрозуміти, що людина хвора на грип, зайшовши до кімнати, де вона лежить, за запахом несвіжого поту, ліків від кашлю і нежиті. Але чи можливо визначити різні захворювання тільки за запахом, що йде від людини? Вчені стверджують, що можна, і запахи багатьох хвороб вже описані.

Як пахне хвороба?

Так, наприклад, свій характерний запах є у **шизофренії**, це пов'язано зі зміною обміну речовин. Можна натренувати щурів розрізняти шизофреніків за запахом: так пахне особлива кислота, що виробляється у хворого і виділяється з потом. Цей запах описується як «запах перезрілих солодких фруктів».

У хворих на **муковісцидоз** пахне не піт, а дихання – кислуватим запахом.

Свої «аромати» мають **захворювання нирок, печінки та органів травлення**, оскільки вони відповідають (у тому числі) за очищення крові, і при ураженні цих органів у крові з'являються компоненти, яких там не повинно

бути. Деякі з них мають запах. Наприклад, запах риби, коли організм не може засвоїти холін, що міститься в їжі, і накопичує речовину під назвою триметіламін.

Люди, які працювали в лікарнях під час спалахів епідемій, також можуть описати запахи деяких захворювань. **Дифтерія** має солодкий запах, **захворювання**

червоної порожнини – запах свіжого-слеченого хліба, одна з форм **туберкульозу** – запах пива. Маленькі діти з порушенням обміну речовин можуть так сильно пахнути кленовим сиропом, що цей стан отримав у США назву «хвороба кленового сиропу».

Звичайно, люди не здатні добре розрізняти ці запахи, але цьому можна навчити тварин, наприклад, собак. Визначення типу захворювання або хоча б ураженого органу на ранньому етапі діагностики, ще до проведення аналізів, могло б істотно полегшити завдання лікаря. Можливо, в майбутньому медицина дійсно почне повсюдно вдаватися до такої практики.

Ефективний сорбент

Небажано їсти сирі яблука людям із виразковою хворобою, особливо дванадцятипалої кишки. Кислота, яка міститься в яблуках, подразнюватиме слизову оболонку хворого. Якщо дуже кортить, можна з'їсти одне яблуко після їди, воно не зашкодить.

Особливих властивостей набувають яблука в печеному вигляді. Річ у тім, що в них значно збільшується вміст пектинів. Тому вони стають унікальними очисниками організму, нормалізують обмін речовин. Зважаючи на це, печені яблука дуже корисно вживати людям, котрі мають проблеми з печінкою, кишечником, суглобами,

страждають від подагри. У той же час, клітковина печених яблук стає м'якою, тому їх можна вживати навіть хворим, які через запальні процеси в підшлунковій залозі та шлунку погано переносять овочі і фрукти.

У лікуванні багатьох хвороб (сечокам'яної хвороби, подагри, ревматизму, кашлю, охриплості, колітів) допоможе яблучний чай. Його вживають у теплому вигляді по 3–4 чашки на день. Готують його так: нарізають 3 неочищених яблука середніх розмірів, заливають 1 л води, кип'ятять 10 хв. на слабкому вогні, додають за смаком цукор і лимон.

4 – 10 березня святкуємо Масляницю

КОЛЬОРОВІ МЛИНЦІ

Фіолетові

200 г борошна, 3–4 яйця, 250 мл молока, 100 г цукру, 150 г смородини, 2 ст. олії, сіль.

Розморозити смородину. Яйця збити з 50 г цукру. Поступово додавати борошно. Тісто не має бути занадто густим або рідким. Додати сіль. Далі влити у суміш молоко та збивати, поки всі грудочки не зникнуть. Смородину змішати з рештою цукру, щоб вийшло однорідне пюре. Влити смородинове пюре у тісто. Додати олію, перемішати. Смажити

млинці як зазвичай. Фіолетові млинці смачно начинити кисломолочним сиром, полити зверху сметаною та посипати ягідками смородини.

Зелені

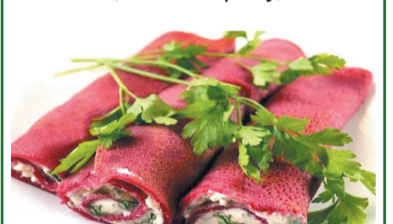
250 г борошна, 3 яйця, 250 мл молока, дрібка солі, 1 ст. л. цукру, 150 г шпинату, 4 ст. л. олії, 200 мл води.

Шпинат заздалегідь розморозити. Збити яйця з сіллю, цукром і молоком. Поступово всипати борошно, постійно помішуючи. Додати воду і знову перемішати. До шпинату додати олію і перетворити на пюре у блендері. З'єднати шпинат із рідким тістом. Перемішати до консистенції густої сметани. Випікати млинці як зазвичай. Млинці зі шпинатом найкраще смакуватимуть із рибкою та зеленню.

Червоні

1 скл. борошна, 200 мл молока, 50 мл кефіру, 50 мл соняшникової олії, 0,5 скл. води, 2 яйця, 1 ст. л. цукру, 0,5 ч. л. солі, 1 невеликий буряк. Начинка: 1 плавлений сирок, 2 ст. л. сметани, зелень кропу, часник.

Буряк відварити або запекти, натерти на тертці. Змішати з кефіром, додати трохи молока і перетворити на пюре у блендері. Додати яйця, сіль, цукор, решту молока, збити, потім додати олію і ретельно перемішати. Всипати борошно, замішати тісто. Розвести тісто водою до стану негустої сметани. Залишити на 30 хв. Млинці смажити на середньому вогні. Для начинки плавлений сирок натерти на тертці, додати сметану (або майонез), дрібно рубаний кріп і часник. Все перемішати.